

Indstilling: Forskningskommunikationsprisen 2007

1. Forslagsstiller

- Lene Palsbro, institutleder, ph.d., Institut for Kommunikation, Virksomhed og Informationsteknologier, Roskilde Universitetscenter, Universitetsvej 1, Hus 42.2, 4000 Roskilde. Tlf.: 4674 3200. E-mail: palsbro@ruc.dk.

2. Kandidater til prisen:

- Jesper Simonsen, lektor, ph.d., Institut for Kommunikation, Virksomhed og Informationsteknologier, Roskilde Universitetscenter, Universitetsvej 1, Hus 42.1, 4000 Roskilde. Tlf.: 2044 0338. E-mail: simonsen@ruc.dk.
- Morten Hertzum, lektor, ph.d., Institut for Kommunikation, Virksomhed og Informationsteknologier, Roskilde Universitetscenter, Universitetsvej 1, Hus 42.1, 4000 Roskilde. Tlf.: 4674 3077. E-mail: mhz@ruc.dk.

3. Begrundelse

./.. Vedlagt: Kopi af DVD dokumentarfilm (Dansk version: 26 min. varighed, international version: 23 min. varighed).

Jesper Simonsen og Morten Hertzum fra forskningsgruppen "Brugerdrevet IT-Innovation" forsker i hvordan fremtidens elektroniske patientjournaler (EPJ) kan udvikles og hvordan man kan sikre sig, at disse store og meget komplicerede systemer giver positiv nytteeffekt i form af højere kvalitet i klinikernes arbejde og behandlingen af patienterne.

EPJ er et omdiskuteret emne i den danske offentlighed og udfordringerne med at nå de nationale mål med EPJ er omfattende – og har for nyligt resulteret i Indenrigs- og Sundhedsministerens oprettelse af den Nationale EPJ-organisation. Det er meget vanskeligt at formidle de komplekse problemstillinger i udviklingen af EPJ og ikke mindst hvordan man bedst og mest effektivt kan gribe denne udvikling an.

Jesper Simonsen og Morten Hertzum har udmærket sig ved sidste år at tage et enestående formlingstiltag med hensyn til hvordan EPJ kan og bør udvikles i Danmark – såvel som i udlandet. Dette har resulteret i en DVD dokumentarfilm, der viser hvordan fremtidens EPJ systemer i Danmark kan udvikles uden at de risikerer at ende som store IT-skandaler: Udviklingen foregår trinvist via erfaringsdannende eksperimenter og i tæt samarbejde med brugerne ved hjælp af såkaldt 'Evidensbaseret IT udvikling': Der etableres strategiske partnerskaber mellem leverandør og kunde med henblik på at udvikle avancerede EPJ systemer med dokumenteret nytteværdi og målbare effekter på det kliniske arbejde, systemet støtter. Målet for forskningen er at udvikle en kommerciel evidensbaseret kontraktmodel hvor kundens betalinger afhænger af de målbare effekter af leverandørens system. Målbare effekter defineres i relation til patientbehandling og kliniske arbejdspraksisser, der omhandler dokumentation og beslutningstagen. Eksempler på målbare effekter kan være:

- Antallet af 'utilsigtede hændelser' ved AK-behandling (blodfortyndende medicin ved akut risiko for blodprop) reduceres med 95%.
- Lægen kan gennemføre stuegangen som et 'one-man show' (dvs. uden at blive fulgt af en sygeplejerske), og al information og koordination med andet klinisk personale foretages gennem EPJ systemet.
- Det kliniske personales mentale workload reduceres signifikant i forbindelse med klinikernes daglige vurdering af patienternes status på tavlekonferencen
- Antallet af tilfælde, hvor sygeplejerskerne mangler information i forbindelse med vagtskiftet, reduceres med 90% og sygeplejerskerne oplever, at plejeplanen for patienterne er signifikant mere klar.

Effekterne formuleres tidligt i systemudviklingsforløbet og måles efterfølgende på udvalgte tidspunkter i forløbet i form af realistiske eksperimenter, hvor IT-systemet, eller dele heraf, i en periode anvendes af klinisk personale i deres daglige arbejde. Disse eksperimenter giver konkrete mål for hvor langt projektet er nået i retning af at realisere de ønskede nytteeffekter.

DVD dokumentarfilmen er et eksempel på samarbejde og vidensdeling mellem forskerne fra RUC, Roskilde Amts Sygehus (EPJ-afdeling og Neurologisk afsnit for akut apopleksi) samt leverandøren af EPJ systemer, CSC Scandihealth A/S.

Jesper Simonsen og Morten Hertzum tog initiativ til filmen, udarbejdede synopsis og manuskript, og har haft ansvaret for filmens indhold – der har gennemløbet i alt 9 omfattende redigeringer. Filmen er sponsoreret af CSC Scandihealth og produceret af TV-Køge.

Filmen omhandler et klinisk proces projekt der gennemførtes for at finde ud af, hvordan man kan implementere en EPJ, der understøtter den kliniske proces. Filmen dokumenterer hvordan man kan implementere EPJ trinvist i et tæt samarbejde med de klinikere, som skal bruge EPJ (fx et speciale ad gangen). Erfaringerne skal løbende integreres, og det absolutte succeskriterium er, at der opnås konkrete positive nytteværdier i den kliniske praksis - som udgangspunktet for opnåelse af alle andre mål med EPJ.

Filmen dokumenterer:

- At det er muligt at implementere en EPJ-løsning til dokumentation af den kliniske proces, som klinikerne udtrykker stor tilfredshed med, og som giver demonstrerede positive effekter i den kliniske praksis.
- En i Danmark enestående IT-strategi, hvor EPJ implementeres trinvist (i modsætning til den såkaldte "big bang" implementering), i tæt samarbejde med klinikerne, og hvor erfaringerne løbende kan evalueres og inddrages i de efterfølgende projekter.
- At teknologien er tilstrækkeligt moden til, at det kan lade sig gøre, at EPJ konfigureres til specifikke specialer og faggrupper, uden at gå på kompromis med standarder og integration med andre kliniske systemer.
- At man kan identificere, specificere og kvantificere de effekter som klinikerne ønsker af systemet. Der demonstreres flere målinger med positive effekter inden for et signifikansniveau på 5 %.

Filmen er blevet vist og distribueret ved en række lejligheder og er derved nået ud til en bred kreds af personer som ellers næppe ville blive bekendt med resultaterne af denne forskning i hvordan EPJ kan indføres på en måde, hvor det sikres at der opnås de ønskede nytteeffekter. Filmen er således nået ud til klinisk personale, EPJ ansvarlige, beslutningstagere inden for amt, regioner og stat (folketingets sundhedsudvalg m.fl.) samt til leverandører, studerende og forskere inden for det sundhedsinformatiske område. Filmen er også udarbejdet i en international version som har opnået stor udbredelse: Bl.a. besluttede programkomiteen for den internationale konference i 'Participatory Design' at uddele DVD'en til samtlige deltagende forskere og praktikere, da konferencen blev afholdt i Europa i august 2006. Der er distribueret mere end 500 eksemplarer af DVD'en og den er blevet fremvist for stort set alle beslutningstagere på det danske offentlige sundhedsinformatiske område.

Forskningsprojektet og dokumentarfilmen har bl.a. medført at hele Region Sjælland nu baserer deres EPJ strategi på evidensbaseret IT udvikling. Region Sjælland og CSC Scandihealth har efterfølgende finansieret 2 ph.d. stipendier til støtte for ansøgenes videre forskning. Region Nordjylland indførte – inspireret af filmen – effektklausuler i deres EPJ kontrakt med CSC Scandihealth. Andre regioner overvejer nu denne IT strategi og filmen er også blevet positivt bemærket blandt medlemmer af den Nationale EPJ-organisations ekspertpanel.